

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 149/05-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. júna 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránaya prerokoval sťažnosť J. B., bytom M., zastúpeného advokátkou Mgr. M. M., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. Er 955/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. Er 955/00 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. Er 955/00 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. B. **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia J. B. na účet advokátky Mgr. M. M., P., vo výške 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti J. B. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2005 doručená sťažnosť J. B., bytom M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. M. M., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 955/00 o vymoženie pohľadávky z titulu úverových zmlúv.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že *„na základe vykonateľného exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 14 C 129/98-32, zo dňa 12. 01. 2000 a návrhu oprávneného S., a. s., pobočka T. (...), teraz postupník S., a. s. (...) bolo dňa 11. 10. 2002 Okresným súdom Trnava vydané poverenie na vykonanie exekúcie (...) súdnemu exekútorovi JUDr. P. G. (...) na majetok povinnej – J. K.“*.

Dňa 22. januára 2004 sa uskutočnila dražba nehnuteľností povinnej nachádzajúcich sa v katastrálnom území M. Ako dražiteľ č. 3 sa zúčastnil dražby sťažovateľ, pričom zaplatil najvyššie podanie vo výške 156 030 Sk. Súdny exekútor udelil sťažovateľovi príklep vzhľadom na to, že zaplatil najvyššie podanie a splnil všetky podmienky ustanovené zákonom.

Keďže o schválení príklepu okresným súdom nebolo rozhodnuté, sťažovateľ svojím podaním z 2. septembra 2004 požiadal okresný súd o informáciu, z akého dôvodu nebol príklep schválený. Dňa 9. novembra 2004 sa sťažovateľ sťažoval predsedovi okresného súdu na postup zákonného sudcu.

Sťažovateľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zdôvodnil sťažovateľ tým, že od vydraženia nehnuteľností na dražbe v rámci exekúcie nie je doteraz rozhodnuté o schválení príklepu okresným súdom, čo u neho vyvoláva stav právnej neistoty. Sťažovateľ zaplatil najvyššie podanie v rámci dražby, pričom k dnešnému dňu nemá ani peniaze a nie je ani vlastníkom nehnuteľností, ktoré vydražil.

Porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že od 22. januára 2004 (deň konania dražby v rámci exekúcie) nie je do dnešného dňa schválený príklep okresným súdom nehnuteľnosti, ktorá bola vydražená.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. Er 955/00 porušil právo J. B., aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. Er 955/00 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.

3. J. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 200.000,- Sk..., ktoré je Okresný súd Trnava povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5.300,- Sk, ktorú je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť advokátke Mgr. M. M., P. na jej účet.“

Sťažovateľ zároveň požiadal o nahradenie jeho mena iniciálami v rámci uverejňovania rozhodnutia ústavného súdu v tejto veci.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu listom z 2. mája 2005, v ktorom uviedla prehľad vykonaných úkonov v danej právnej veci a poukázala na to, že 27. apríla 2005 oznámila zákonná sudkyňa súdnemu exekútorovi, že vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky oprávneného, súd musí najskôr rozhodnúť o návrhu na zmenu účastníkov konania, ktorý

dosiaľ nebol okresnému súdu doručený, a po rozhodnutí o zmene účastníkov konania bude rozhodované o návrhu na schválenie príklepu. Predsedníčka okresného súdu uznala sťažnosť sťažovateľa za čiastočne dôvodnú.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 13. júna 2005 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľ vo svojom podaní z 15. júna 2005 súhlasil tiež s upustením od ústneho pojednávania.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 149/05-15 z 18. mája 2005 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Konanie o vydanie veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. Er 955/00, v rámci ktorého namieta sťažovateľ zbytočné prietahy, možno hodnotiť ako konanie, ktoré nie je zložité na dokazovanie.

V rámci druhého kritéria „správanie účastníkov konania“ ústavný súd nezistil také správanie účastníkov konania, ktorým by prispeli k celkovej dĺžke konania.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. Er 955/00 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony (sťažovateľ sa stal účastníkom exekučného konania od momentu účasti na dražbe nehnuteľností 22. januára 2004):

Dňa 22. januára 2004 sa uskutočnila dražba nehnuteľností.

Dňa 9. februára 2004 došiel okresnému súdu návrh súdneho exekútora na schválenie príklepu udeleného pri dražbe nehnuteľností.

Dňa 27. apríla 2005 bolo súdnemu exekútorovi oznámené, že vzhľadom na to, že počas konania došlo k zmene oprávneného z titulu postúpenia pohľadávky, je potrebné rozhodnúť najprv o zmene účastníka konania.

Dňa 2. mája 2005 podpredsedníčka okresného súdu informovala sťažovateľa o tom, že o schválení príklepu môže byť rozhodnuté až po rozhodnutí o zmene účastníkov konania.

Ústavný súd zistil, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. Er 955/00 došlo k zbytočným priet'ahom od 9. februára 2004 (návrh súdneho exekútora na schválenie príklepu) do 27. apríla 2005 (oznámenie okresného súdu adresované súdnemu exekútorovi) v trvaní 14 mesiacov.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu, ústavný súd mu prikázal konať vo veci vedenej pod sp. zn. Er 955/00.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tak, že nekonaním okresného súdu je v stave právnej neistoty.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľa a vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. Er 955/00 a prikázal okresnému súdu, ktorý jeho právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov. Dovŕšením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 15 000 Sk. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu, jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal zo spisu okresného súdu.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Sťažovateľ bol vo veci sčasti úspešný, preto bolo potrebné rozhodnúť o náhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Ústavný súd priznal právnej zástupkyni sťažovateľa odmenu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vo výške 5 302 Sk (odmena za jeden úkon je 2 501 Sk plus režijný paušál 150 Sk za každý úkon), ktoré ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť právnej zástupkyni sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2005